

MIKKELIN AKATEMIA 2003–2020

SIVISTYKSEN SIJAINTI 3.–4.1.2003

Onko Mikkeliin menijöitä, juna meni ohi?

professori Osmo Hänninen, Kuopion yliopisto, kommenttipuheenvuoro
johtaja Matti Lakio, Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto

Sivistyksen merkitys ja kulttuuri-identiteetti

professori Päivi Setälä, Helsingin yliopisto
kommenttipuheenvuoro, toimitusjohtaja Jukka Tikka, Mikkelin

Bolognan-malli / Mikkelin malli?

Avoim yliopisto Mikkelin mallissa

vararehtori, professori Raija Sollamo, Helsingin yliopisto
kommenttipuheenvuorot professori Pirjo Siiskonen, Helsingin yliopisto,
maaseudun tutkimus- ja kehittämiskeskus, Mikkelin
rehtori, tekn.toht. Erkki Karppanen, Mikkelin ammattikorkeakoulu

”Lisääntykää ja täyttäkää maa” – suomalaisen yliopiston 363 vuotta

professori Antto Leikola

Huomisen yliopisto – paikallisuuden, globaalisuuden ja virtuaalisuuden murroksessa

professori Minna-Riitta Luukka, Jyväskylän yliopisto
kommenttipuheenvuoro yliopettaja, valtiot. toht. Jaana Lähteenmaa,
Mikkelin ammattikorkeakoulu

Tietoyhteiskunnan kansalaistaidot osana sivistystyötä

dosentti Osmo Pekonen, Jyväskylän yliopisto

Mikkelin yliopistokeskushanke

kaupunginjohtaja Jyrki Myllyvirta, Mikkelin kaupunki

Kokoavat kommentit

Oik. lis. Matti Kunnas, Mikkelin kesäyliopiston
johtokunnan puheenjohtaja

ARKINEN TIEDE – TIETEELLINEN ARKI 2.–3.1.2004

Puheenjohtajana toimii tuomiorovasti Simo S. Salo

Mikkelin Akatemian avaus

Professori Pirjo Siiskonen, Helsingin yliopisto,
Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus

Tiede ja maailmankaikkeus

Professori Esko Valtaoja, Turun yliopisto

Tiede ja uskonto

Emeritusprofessori Antti Eskola, Tampereen yliopisto
Kommenttipuheenvuoro dipl.ins. Martti Kaukanen

Tiede ja yhteiskunta

Professori Matti Sintonen

Tieteen kieli ja arjen kieli

Professori Minna-Riitta Luukka, Jyväskylän yliopisto
Kommenttipuheenvuoro fil.maist. Heljä Haapamäki-Niemi

Kognitiivinen musiikkitiede arkikäyttöön

Professori Petri Toiviainen, Jyväskylän yliopisto
Kommenttipuheenvuoro rehtori, fil.tri Ilmo Pokkinen

Tieteellisesti mielenkiintoinen arki

Dosentti Pirjo Korhokangas, Jyväskylän yliopisto
Kommenttipuheenvuoro toimittaja, kirjailija Karo Hämäläinen

Tiede ja yliopiston kolmas tehtävä

Vararehtori, professori Mauno Kosonen, Helsingin yliopisto

Kokoavat kommentit

Oik. lis. Matti Kunnas, Mikkelin kesäyliopiston
johtokunnan puheenjohtaja

LUOVUUDEN MONET KASVOT 7.–8.1.2005

Puheenjohtajina toimivat

Fil. tri Jorma Julkunen ja Mikkelin kesäyliopiston
tiederehtori professori Minna-Riitta Luukka

Akatemian avaus

Emeritusprofessori Antto Leikola

Luova yksilö ja luova yhteisö

Professori Kari Uusikylä

Sanaseppo, salapoliisi ja mukalääkäri: tutkijan mieli/kuvitus

taidehistorioitsija, fil. tri Anna Kortelainen

”Tosikkoa fiilataan” eli kuinka teos luodaan

Kirjailija Hannu Mäkelä

Onko luovuudelle tilaa ja tilausta nykyajan akateemisessa yhteisössä?

Tutkija, kirjailija, fil. maist. Virpi Hämeen-Anttila

Palikka-aivoisen koneinsinöörin luovuuskäsitys

Emeritusprofessori Jorma Tuomaala

Likainen mielikuvitus

Tieteellisen luovuuden rajat ja suunnat

Tutkija, valtiotiet. tri Jyrki Konkka

Siili- ja kettuihmisiä: Luovuuden sietämätön viehätys

Professori Kalle Michelsen

Akatemian askelin vuoteen 2005

Oik. lis. Matti Kunnas, Mikkelin kesäyliopiston
johtokunnan puheenjohtaja

ANTIIKIN PERILLISET 13.–14.1.2006

Puheenjohtajana toimii

Professori Tarmo Kunnas

Akatemian avaus

Professori Minna-Riitta Luukka
Mikkelin kesäyliopiston tiederehtori

Antiikin resonanssi aikamme virityksissä

Professori Paavo Hohti

Antiikin kauneudenfilosofia

Fil. tri Oiva Kuisma

Turha kauneus ja tarpeeton rumuus

Taidemaalari Tero Laaksonen

Hippokrateen perintö

Arkkiaatri Risto Pelkonen

Atleeteista sohvaperunoihin

Fil. maist. Mika Rissanen

Martin Heidegger antiikin kulttuuriperinnön tulkitsijana

Professori Tarmo Kunnas

Onnellinen elämä antiikin filosofiassa

Professori Juha Sihvola

Kokoavat kommentit

Oik. lis. Matti Kunnas, Mikkelin kesäyliopiston
johtokunnan puheenjohtaja

MIKKELIN AKATEMIA 2003–2020

HYVÄ ELÄMÄ 12.–13.1.2007

Puheenjohtajana toimii
Valtiot. tri Assi Liikanen

Akatemian avaus
Professori Minna-Riitta Luukka, Jyväskylän yliopisto,
Mikkelin kesäyliopiston tiederehtori

Toivo ja elämän mielekkyys
Dosentti, fil.tri Jari Kylmä, Kuopion yliopisto

Sivistys, teknoyhteiskunta ja hyvä elämä?
Mediatutkija, taiteen tohtori Sam Inkinen,
Vaasan yliopisto, Lapin yliopisto

Taide elämän peilinä
Kuvataiteilija Marjatta Tapiola

Hyvä elämä ja onnellisuuden harha
Professori Timo Airaksinen, Helsingin yliopisto

Unelmien kaupunki
Arkkitehti, taiteen tohtori Antti Ahlava,
Teknillinen korkeakoulu, Arkkitehdit MOD

Liisa lumemaassa. Elämää mediamaailmassa
Psykologian tohtori Anu Mustonen, Jyväskylän yliopisto

Finanssitalous, tuotantotalous, elämäntalous?
Professori Juha Siltala, Helsingin yliopisto

Kokoavat kommentit
Oik. lis. Matti Kunnas, Mikkelin kesäyliopiston
johtokunnan puheenjohtaja

AJASTA AIKAAN 11.–12.1.2008

Puheenjohtajana toimii
Psykologi Pirkko Lahti

Akatemian avaus
Professori Minna-Riitta Luukka,
Jyväskylän yliopisto,
Mikkelin kesäyliopiston tiederehtori

Onko ajassa matkustaminen mahdollista?
Fil.tri Ilpo Halonen, Helsingin yliopisto

Afrikkalainen elämänsuora
Dosentti Raimo Harjula, Helsingin yliopisto

Minun aikani
Elokuvaohjaaja, käsikirjoittaja Markku Pölönen

Nuoret ja aika
Professori Tarja Pösö, Tampereen yliopisto

Aika viestimissä
Professori Leif Åberg, Helsingin yliopisto

Aika taloudessa – kärsivällisyyttä, media
Tampereen yliopiston emeritusprofessori
Jouko Ylä-Liedenpohja

Aika arjessa
Toimittaja Risto Lindstedt

Kokoavat kommentit
Oik. lis. Matti Kunnas, Mikkelin kesäyliopiston
johtokunnan puheenjohtaja

MYYTIT JA SALAISUUDET 9.–10.1.2009

Puheenjohtajana toimii
fil. tri Jorma Kaimio

Akatemian avaus
Puheenjohtaja, fil. tri Jorma Kaimio

Miten myytit meitä ajatteluttavat?
Professori Seppo Knuuttila, Joensuun yliopisto

Unet, tabut ja arkaainen todellisuus
Dosentti, kirjailija Kirsti Simonsuuri, Helsingin yliopisto

Toinen luonto – eläin ihmisen peilinä
Kuvataiteilija Samuli Heimonen

**Huorat ja madonnat
– myytit seksuaalisen kontrollin välineenä**
Yht. tri Anna Kontula, Tampereen yliopisto

**Muistot, uskomukset ja skeemat
– mielen salaiset kerrokset**
Yht. tri Marja Saarenheimo

Salaperäinen filosofia
Filosofi Toivo Salonen, Lapin yliopisto

**Pohjoinen tähtitaivas ja kalliotaide
– löytöretkiä mieleemme arkeologiaan**
Professori Juha Pentikäinen, Helsingin yliopisto

Kokoavat kommentit
Oik. lis. Matti Kunnas, Mikkelin kesäyliopiston
johtokunnan puheenjohtaja

ME JA MUUT 8.–9.1.2010

Puheenjohtajana toimii
Professori Paavo Hohti

Akatemian avaus
Professori Paavo Hohti

”Samuudesta eroon muina meinä”
Mediakulttuurin professori Mikko Lehtonen, Tampereen yliopisto

**Me hyvät ja nuo pahat
- väkivalta viihtessä ja reaali maailmassa**
tutkimusprofessori Hannu Lauerma, Psykiatrinen vankisairaala

**Oikein väärin ymmärretty - Suomalais-eurooppalaisia
kulttuuri-, arvo- ja kommunikointieroja.**
Kirjailija, toimittaja Roman Schatz

Kansallinen kehitys ja kansainväliset vaikutteet
Pääjohtaja Jussi Nuorteva, Suomen kansallisarkisto

Mistä suomalaiset ovat peräisin?
Emeritusprofessori Kalevi Wiik, Turun yliopisto

Virtuaalinen minä?
Elämää uusmediamaailmassa ilman fyysisiä rajoitteita
Tutkija Sonja Kangas, Nuorisotutkimusverkosto

Me ja muut lajit - erilaisia vai samanlaisia?
Dosentti Jussi Viitala, Jyväskylän yliopisto

Kokoavat kommentit
Oik. lis. Matti Kunnas

MIKKELIN AKATEMIA 2003–2020

PELKO, PAHUUS JA PYHYYS 7.–8.1.2011

Puheenjohtajana toimii

Kuvataiteilija Samuli Heimonen

Akatemian avaus

Puheenjohtaja, kuvataiteilija Samuli Heimonen

Pelkääkö ihminen hyvää?

Filosofi Eero Ojanen

Äärettömyyden paino – ihminen kosmoksessa

Professori Kari Enqvist, Helsingin yliopisto

Pyhä ja paha ikoneissa

Piispa Arseni

Miksi pyhä katosi luonnosta?

Luontokuvaaja, kirjailija Eero Murtomäki

Taudin pelko on viisauden alku

Erikoistutkija, yhteiskuntatiet. tri Sinikka Torkkola,
Tampereen yliopisto

Pahuuden ymmärtämisestä

Professori Sami Pihlström, Helsingin yliopisto

Pelko, pahuus ja pyhyys

Professori emeritus Tarmo Kunnas, Jyväskylän yliopisto

Pelko pois

Oik. lis. Matti Kunnas

SIVISTYS SIRPALEINA 13.–14.1.2012

Puheenjohtajana toimii

Professori, FT Minna-Riitta Luukka

Akatemian avaus

Puheenjohtaja, Professori, FT Minna-Riitta Luukka

Sivistysyliopiston idea

Kansleri, FT Ilkka Niiniluoto, Helsingin yliopisto

Periytykö sivistys?

FM, VTL Katriina Järvinen, Helsingin yliopisto

Esteettinen kokemus kulttuurisiltana

Kuvataiteilija, VTT Soile Yli-Mäyry

Kulttuuri vapauden takeena

Kirjailija, filosofi, FM Torsti Lehtinen

Sivistyksen yhteiskunnallisesta kritiikistä

Tietokirjailija, VTT Kalle Haatanen

Mediasivistys – oksymoron?

Mediatutkija, dosentti, YTT
Juha Herkman, Tampereen yliopisto

Mihin vie sivistyksen pitkä tie?

Professori emeritus, FT Aarre Heino, Tampereen yliopisto

Sivistyneeksi lopuksi

Oik. lis. Matti Kunnas

MAAILMAN MYSTEEREJÄ 4.–5.1.2013

Puheenjohtajana toimii

FT, perinteentutkimuksen emeritusprofessori
Seppo Knuuttila,
Itä-Suomen yliopisto

Akatemian avaus

FT, perinteentutkimuksen emeritusprofessori
Seppo Knuuttila,
Itä-Suomen yliopisto

Mitä elämä on?

LKT, kehitysbiologian professori Hannu Sariola,
Helsingin yliopisto

Tietoisuuden synty

LKT, psykiatrian emeritusprofessori
Johannes Lehtonen,
Itä-Suomen yliopisto

Taide elämän tulkkina

taitelija Kaarina Kaikkonen

Uskontojen tarjoamat antropomorfiset selitykset

FT, uskontofilosofi Matti Kamppinen, Turun yliopisto

Tieteellinen selittäminen ymmärryksen tuottajana

VTM, tieteenfilosofi Tomi Kokkonen, Helsingin yliopisto

Faaraoiden jäljillä

FT, egyptologi Jaana Toivari-Viitala,
Helsingin yliopisto

Merkitys tyhjyydestä tyhjyyteen

FT, kosmologi Syksy Räsänen,
Helsingin yliopisto

Akatemiakiitos

OTL Matti Kunnas

YLI RAJOJEN 10.–11.1.2014

Puheenjohtajana toimii

Tietokirjailija, toimittaja,
VTT Kalle Haatanen

Akatemian avaus

Tietokirjailija, toimittaja,
VTT Kalle Haatanen

Miten maalata omaa ääntä, kuinka laulaa omaa kuvaa?

Kansanmusiikin maisteri
Soila Sariola, Sibelius-Akatemia

Taidetta kaikille - ajatuksia kulttuurista ja taiteesta.

Rehtori Tiina Rosenberg, Taideyliopisto

Rakennetun ympäristön alatekstejä

Arkkitehti SAFA Janne Teräsvirta,
Arkkitehtitoimisto ALA

Ihmiskeskeisyyden murit alas?

Eläinkysymyksen esille nousu.

Dosentti, FT Elisa Aaltola,
Itä-Suomen yliopisto

Onko kuluttamiselle rajoja?

Professori, Ph.D. Terhi-Anna Wilska,
Jyväskylän yliopisto

Järkeä vai tunteet?

Neurotalous-tieteilijä, VTT Marja-Liisa Halko,
Aalto yliopiston kauppakorkeakoulu

Oikeus – pelkkää retoriikkaa?

Dosentti, OTT Mirjami Paso,
Kuopion hallinto-oikeus

Akatemiakiitos

OTT Matti Kunnas

MIKKELIN AKATEMIA 2003–2020

VALTA 9.–10.1.2015

Puheenjohtajana toimii

Professori emeritus Aarre Heino, Tampereen yliopisto

Akatemian avaus

Professori emeritus Aarre Heino, Tampereen yliopisto

Valta vaikuttaa

Dosentti Mikko Lahtinen, Tampereen yliopisto

Eurooppalainen maailmanvalta ja oikeus: valtion suverenisuuden ja yksityisen omistusoikeuden historia

Akatemiaprofessori Martti Koskenniemi,
Helsingin yliopisto

Vapaus, valta ja julkinen tila

Kuvataiteilija Kalle Hamm

Onko koneella valtaa?

Professori Karl-Erik Michelsen,
Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Kielen valta

Professori emerita Auli Hakulinen,
Helsingin yliopisto

Propagandasodan ja informaatiovallan merkityksestä

VTT Iivi Anna Masso,
Viron Tasavallan Presidentin kanslia

Rahan valta

Professori Sixten Korkman, Aalto-yliopisto

Akatemiakiitos

OTT Matti Kunnas

LUOKITTELUSTA 8.–9.1.2016

Puheenjohtajana toimii

Professori Karl-Erik Michelsen,
Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Akatemian avaus

Professori Karl-Erik Michelsen,
Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Luokittelu, tieto ja identiteetti

Tieteenfilosofi, VTT Samuli Pöyhönen, Helsingin yliopisto

Lokeron turva ja tuho

Kirjailija, kuvataiteilija Rosa Lixsom

Kategoriat - luovuuden este?

Tietokirjailija, VTL Ari Turunen

Luokittelun valta ja voima

– sukupuoli ja seksuaalisuus

Akatemiaprofessori Tuija Pulkkinen, Helsingin yliopisto

Hullun monta nimeä: Tuhat ja yksi tapaa luokitella mielisairauksia

Professori Petteri Pietikäinen, Oulun yliopisto

Kategorisoinnista älylliseen vieraanvaraisuuteen

Professori Kai Hakkarainen, Helsingin yliopisto

Luokittelut ja yhteiskunnallinen järjestys

Professori Olli Pyyhtinen, Tampereen yliopisto

Akatemiakiitos

OTT Matti Kunnas

KOHTUULLISUUDEN HYVE! 13.–14.1.2017

Puheenjohtajana toimii

Professori Matti Kamppinen, Turun yliopisto

Akatemian avaus

Professori Matti Kamppinen, Turun yliopisto

Aristoteles - hyveen ja kohtuullisuuden filosofi

Professori emeritus Simo Knuutila, Helsingin yliopisto

Oikeutta ja kohtuutta vai molempia

Professori emeritus Aulis Aarnio, Helsingin yliopisto

Onko taide yllisyyttä? – Taide ja ihmisen evoluutio

Taiteilija Osmo Rauhala

Katse kohtuuttoman kaukana

– onko järkeä tutkia toisia taivaankappaleita?

Tutkija, tekniikan tri Sini Merikallio, Ilmatieteen laitos

Kohtuus, raha ja fossiiliset polttoaineet

Taloukulttuurin tutkija, KTT Paavo Järvensivu,
BIOS-tutkimusyksikkö

Homo sapiens modernissa viriketulvassa – vaaditaanko aivoilta kohtuuttoman paljon?

Psykologian tohtorikoulutettava, FM Mona Moisala,
Helsingin yliopisto

Kun maailma on liikaa

Toimittaja, tietokirjailija Heikki Aittokoski, Helsingin Sanomat

Akatemiakiitos

OTT Matti Kunnas
Rehtori Helena Sjöstedt

TOTUUS

12.–13.1.2018

Puheenjohtajana toimii

Tietokirjailija Tommi Uschanov

Akatemian avaus

Tietokirjailija Tommi Uschanov

Mitä on totuus? Filosofisia näkökulmia totuuden käsitteeseen

Dosentti, yliopistonlehtori Panu Raatikainen, Tampereen yliopisto

"Tämä liikuttava tarina on niin monella tapaa tosi!"

Kokemuksellisen kertomuksen leviäminen ja vastustuskyky sosiaalisessa mediassa

Dosentti, yliopistonlehtori Maria Mäkelä, Tampereen yliopisto

Rakennettu totuus – kun kamera tuodaan paikalle, todellisuus muuttuu.

Kuinka totta voi olla dokumentaarinen taide?

TaM, dokumenttiohjaaja, dokumentaarisen elokuvataiteen
pääainevastaava Mia Halme, Aalto-yliopisto

Miksi maailma on erilainen juristin silmin nähtynä?

OTT, yleisen oikeustieteen professori Raimo Siltala, Turun yliopisto

Politiikan ja totuuden suhde – poliittiset totuudet ja totuudellinen politiikka

Tutkijatohtori, Poliitikasta-verkkolehden päätoimittaja
Johanna Vuorelma, Helsingin yliopisto

Voiko se olla totta? Nykyajan humpuuki-ilmiöt

FT, kirjailija Tiina Raevara

Miksi tieteellistä tietoa voi pitää totena, vaikka sitä ei aina ymmärrä?

Tutkijatohtori Inkeri Koskinen, Helsingin yliopisto

Akatemiakiitos

OTT Matti Kunnas
Akatemian puheenjohtaja, tietokirjailija Tommi Uschanov

MIKKELIN AKATEMIA 2003–2020

HUOMISEN HUOLI

4.–5.1.2019

Puheenjohtajana toimii

Puheenjohtaja dosentti, FT Maria Mäkelä,
Tampereen yliopisto

Akatemian avaus

Puheenjohtaja dosentti, FT Maria Mäkelä,
Tampereen yliopisto

Sivistyksen tradition sisäistäminen

Professori emeritus Matti Klinge,
Helsingin yliopisto

Tekoälyn ja digitalisaation vaikutus tulevaisuuteemme

Professori Pekka Abrahamsson,
Jyväskylän yliopisto

Diginatiivistakin tulee vanhus

Kirjailija, toimittaja, FM Minna Lindgren

Teknologisen kehityksen tuomat muutokset ja markkinatalouksien sopeutuminen

Ennustepäällikkö, VTT Markku Lehmus, ETLA

Päätöksenteko ja tulevaisuus – Päätösanalyttinen näkökulma epävarmuuksien hallintaan

Professori Juuso Liesiö, Aalto-yliopisto

Muserrummeko ympäristön muutoksiin?

Suomen ympäristökeskuksen erikoistutkija, dosentti,
FT Jari Lyytimäki, Helsingin yliopisto

Luottamuksen ja epävarmuudensietokyvyn merkitys tulevaisuuden kohtaamisessa

Vanhempi tutkija, FT Leena Ilmola-Sheppard, IIASA

Akatemiakiitos

OTT Matti Kunnas

Puheenjohtaja dosentti, FT Maria Mäkelä, Tampereen yliopisto

SIVISTYS KYSYY SUUNTA

10.–11.1.2020

Puheenjohtajana toimii

Puheenjohtaja FT, YTT Mikko Lahtinen,
Tampereen yliopisto

Akatemian avaus

Puheenjohtaja FT, YTT Mikko Lahtinen,
Tampereen yliopisto

Eettisyys valintojen ohjenuorana

Professori Antti Kauppinen,
Helsingin yliopisto

Yksilölliset aivot – yhteinen maailma

Yliopistotutkija, Aivotutkimuskeskuksen johtaja,
PsT Tiina Parviainen, Jyväskylän yliopisto

Taide elämän ilmiöiden paljastajana

Kuvataiteilija Hannaleena Heiska

Tieteellistä tietoa päätöksenteon tueksi!

PhD Jaakko Kuosmanen, Suomalainen tiedeakatemia

Sanomisen vapaudesta ja vastuuttomuudesta – sivistyneen keskustelun mahdollisuus sosiaalisessa mediassa

Yliopistotutkija, FT Tuija Saresma, Jyväskylän yliopisto

Uudenlaiset menestyksen mittarit

Professori Satu Uusiautti, Lapin yliopisto

Ekososiaalinen sivistyminen

Professori Arto O. Salonen, Itä-Suomen yliopisto

Akatemiakiitos

OTT Matti Kunnas

Puheenjohtaja FT, YTT Mikko Lahtinen, Tampereen yliopisto